

ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ У ШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА США

Регістраційний номер: 0115U003080. Роки виконання: 2015—2017 рр.
Науковий керівник: О. І. Локшина, д. пед. н., професор,
завідувач відділу порівняльної педагогіки

ОСНОВНІ НАУКОВІ РЕЗУЛЬТАТИ:

- **проаналізовано** законодавчо-нормативні документи міжнародних організацій і країн Європейського Союзу та США, монографічні дослідження зарубіжних учених, видання у періодичній пресі з проблеми дослідження;
- **охарактеризовано** теоретичні підходи до розроблення проблеми освітніх трансформацій у зарубіжжі та в Україні;
- **визначено** соціальний контекст освітніх трансформацій з позиції дослідження викликів глобального виміру у ХХІ столітті;
- **доведено** уніфікаційний характер освітніх трансформацій у країнах ЄС та США під впливом дії міжнародних організацій в умовах глобалізації;
- **розкрито** сутність трансформацій у системах шкільної освіти країн ЄС та США як змін, що визначають вектор її розвитку, охоплюючи структуру, зміст, навчальний процес, оцінювання освітніх результатів.

СТАНДАРТОРІЄНТОВАНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ У ШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ КРАЇН ЄС ТА США

О. І. Локшина, д. пед. н.

Розкрито, що стандарторієнтовані трансформації в освіті позиціонуються зарубіжними вченими (Р. Sahlberg) як складова так званого руху *глобальних освітніх реформ* (РГОР) — *global education reform movement* (GERM). РГОР виник у 1980-х рр., а з 1990-х рр. за підтримки міжнародних організацій набув статусу рамкової освітньої реформи, що застосовується багатьма країнами світу. А. Hargreaves і І. Goodson, класифікуючи трансформації в освіті впродовж трьох останніх десятиліть, називають період з середини 1990-х рр. фазою *стандартизації та ринковизації*.

Розкрито, що стандарторієнтовані трансформації в освіті ґрунтуються на новій парадигмі, яка охоплює ідею ключових навичок/компетентностей замість знань; рівний доступ до освіти для усіх; так звану «підзвітність» шкіл, вчителів (раціональне використання вкладених суспільством коштів в освіту).

Стандарторієнтовані трансформації на рівні шкільної освіти спрямовано на запровадження освітніх стандартів на хвилі руху за підвищення якості та доступності освіти. Такий формат акцентує результати, що їх продукує школа — навчальні досягнення учнів, які нерозривно пов'язані з якістю роботи вчителів та шкіл. Стандарторієнтовані трансформації також передбачають запровадження/інтенсифікацію використання зовнішнього незалежного тестування для оцінювання ступеня опанування стандартів учнями.

Охарактеризовано «стандарт змісту» як такий, який відображає, що саме мають вивчати учні, представляючи цілі та завдання навчання; «стандарт досягнень» визначає, наскільки добре учні оволоділи відповідною частиною стандарту змісту; «стандарт можливості для навчання» описує ресурс, потрібний для того, щоб учні змогли реалізувати окреслені в інших стандартах завдання.

Зроблено висновок, що стандартизований зміст освіти з детальним описом навчальних результатів, регулярне тестування учнів та оцінювання роботи вчителів і шкіл характеризують розвиток шкільної освіти в країнах ЄС та у США. Водночас *відзначено* існування тактичних викликів в умовах імплементації стратегії стандарт-базованої шкільної освіти. У США йдеться про звуження стандартизації до знайомого там процесу тест-базованої підзвітності, коли тестові завдання часто використовуються заміниками стандартів. У країнах ЄС викликом залишається оцінювання опанування учнями стандартами, які перебувають у процесі трансформації на компетентнісні засади.

ТЕНДЕНЦІЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНІХ СИСТЕМ: ДОСВІД ПОЛЬЩІ

А. П. Джурило, к. пед. н.

Виявлено, що провідну роль у реформуванні польської освіти упродовж останніх 25 років відіграли органи місцевого самоврядування як керівні органи (засновники) шкіл. Разом з тим виконання завдань, пов'язаних із забезпеченням освітньої діяльності, відіграло